

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΦΕΕ6

Εξάμηνο: Εαρινό

Διδακτικές μονάδες ECTS: 5

Κωδικός: ΦΕΕ6

ΩΡΕΣ: 2 θεωρία

Τύπος: ΜΓΥ (Μάθημα Γενικού Υποβάθρου)

Γλώσσα: Ελληνικά

Μάθημα: Επιλογής

Προαπαιτούμενα:

Εξαρτώμενα: Μυοσκελετική Φυσικοθεραπεία II

Σκοπός μαθήματος: Το μάθημα Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ), δίνει έμφαση στην πρόληψη και προαγωγή της υγείας, στη φροντίδα των ατόμων σε επίπεδο κοινότητας, στη διαχείριση της χρόνιας νόσου και της αναπηρίας καθώς και στην προώθηση της αυτοφροντίδας του ατόμου. Επιπλέον παρέχεται στον/στην φοιτητή/τρια η γνώση της αναγκαιότητας ανάπτυξης κοινής γλώσσας μεταξύ των επιστημόνων υγείας για την καλύτερη συνεργασία προς όφελος του συστήματος υγείας και κατ' επέκταση του ασθενούς. Ο/η φοιτητής/τρια εμβαθύνει στα θέματα πρόληψης, αγωγής και προαγωγής της υγείας αλλά και στη διεπιστημονική προσέγγιση, έτσι ώστε να γίνει κατανοητή η δυναμική διαδικασία των επαγγελματιών υγείας με διαφορετικό επιστημονικό υπόβαθρο και επαγγελματικές δεξιότητες, στην ομαδοσυνεργατική προσέγγιση των αναγκών του ατόμου αλλά και στη προώθηση των αρχών και της φιλοσοφίας που διέπουν τη ΠΦΥ. Ο φοιτητής, μέσα από την παράθεση παραδειγμάτων και υπό το πρίσμα της τεκμηριωμένης γνώσης, θα κατανοήσει τη σωστή λειτουργία ενός άρτιου μοντέλου ΠΦΥ όπου τα μέλη της μοιράζονται κοινούς στόχους για την υγεία και ενεργούν με συντονισμένες προσπάθειες στο πλαίσιο της φροντίδας υγείας βασιζόμενοι στην αλληλοεξαρτώμενη συνεργασία, την ανοιχτή επικοινωνία και την από κοινού λήψη αποφάσεων. Κάθε ομάδα ΠΦΥ είναι μοναδική και τη διέπουν οι εξής πέντε βασικές αρχές: κοινοί στόχοι, διακριτοί ρόλοι, αμοιβαία εμπιστοσύνη, αποτελεσματική επικοινωνία, μετρήσιμες διαδικασίες και αποτελέσματα. Η εφαρμογή και υλοποίηση των βασικών αρχών μπορεί να επιφέρει άμεσα και έμμεσα σημαντικά υγειονομικά αποτελέσματα.

Μαθησιακοί στόχοι: Ο/η φοιτητής/τρια με το πέρας των μαθημάτων θα είναι σε θέση να:

- 1) γνωρίζει τους ρόλους της ομάδας υγείας της ΠΦΥ
- 2) αναγνωρίζει τη σχέση των επιστημόνων υγείας ΠΦΥ με τον ασθενή και να υποστηρίζει την ασθενοκεντρική προσέγγιση κατά την θεραπεία του
- 3) συνεργάζεται με άλλα μέλη της ομάδας ΠΦΥ (διεπιστημονική/ διεπαγγελματική συνεργασία) με στόχο την προαγωγή και την αποκατάσταση της υγείας
- 4) γνωρίζει τους τομείς δράσης, ανάπτυξης και λειτουργίας της ΠΦΥ και να μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά σε αυτούς ως Φυσικοθεραπευτής
- 5) αναγνωρίζει τον ρόλο της ομάδας υγείας της ΠΦΥ στην έρευνα
- 6) γνωρίζει το νομοθετικό πλαίσιο της ομάδας υγείας της ΠΦΥ στην Ελλάδα και στο διεθνές περιβάλλον
- 7) προλαμβάνει οξείες και χρόνιες καταστάσεις υγείας και να οργανώνει προγράμματα αγωγής υγείας.

Αναλυτικά περιεχόμενα μαθήματος:

Ενότητα 1. Εισαγωγή στο μάθημα Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

- Η ομάδα υγείας της ΠΦΥ (Ορισμός – Έννοιες).
- Σχέση επιστημόνων υγείας ΠΦΥ με ασθενή, ασθενοκεντρική προσέγγιση.
- Διεπιστημονική/ διεπαγγελματική συνεργασία.

Ενότητα 2. Η ΠΦΥ στην Ελλάδα και τον Κόσμο

- Ολοκληρωμένη (απαρτιωμένη) και εστιασμένη στον άνθρωπο ΠΦΥ (αναγκαιότητα, εννοιολογική προσέγγιση, ορισμοί- έννοιες).
- Η φροντίδα στην κοινότητα από την ομάδα της ΠΦΥ (βασικές αρχές, πλεονεκτήματα, εμπόδια).
- Τομείς δράσης της ΠΦΥ (πρόληψη, αγωγή και προαγωγή υγείας, προσυμπτωματικός έλεγχος, ψυχικά νοσήματα, κατ' οίκον φροντίδα υγείας και κατ' οίκον νοσηλεία, αποκατάσταση, θεραπεία, σχολείο, χώρος εργασίας, υπηρεσίες δημόσιας υγείας και υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας).

Ενότητα 3. Ο ρόλος της ομάδας υγείας στην έρευνα στην ΠΦΥ

- Το θεωρητικό υπόβαθρο της έρευνας στην ΠΦΥ.
- Η ανάγκη τεκμηρίωσης της ποιότητας των υπηρεσιών και η ερευνητική ικανότητα στην ΠΦΥ.
- Ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη έρευνα στην ΠΦΥ.
- Μεθοδολογία της έρευνας στην ΠΦΥ.
- Άξονες και τομείς έρευνας στην ΠΦΥ.
- Ερευνητικά θεματικά πεδία στην ΠΦΥ.

Ενότητα 4. Νομοθετικό πλαίσιο της ομάδας υγείας της ΠΦΥ στην Ελλάδα και στο διεθνές περιβάλλον

- Βασική νομοθεσία για την ΠΦΥ στην Ελλάδα.
- Πρόσφατη νομοθεσία για την ΠΦΥ.
- Ατομικός ηλεκτρονικός φάκελος υγείας.
- Η ομάδα υγείας της ΠΦΥ στο διεθνές περιβάλλον: Διεπιστημονική ομάδα και συνεργασία.

Ενότητα 5. Η ομάδα υγείας στην ΠΦΥ: ο ρόλος της στη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού και στην ποιότητα των υπηρεσιών υγείας

- Η έννοια της αξιολόγησης της υγείας του πληθυσμού και η συμβολή της ομάδας υγείας.
- και των υπηρεσιών υγείας στην ΠΦΥ: Ένα βασικό καθήκον της ομάδας υγείας.
- Τα προσδιοριστικά της υψηλής ποιότητας στις υπηρεσίες ΠΦΥ.
- Η αποτελεσματικότητα της ομάδας της ΠΦΥ.
- Παράγοντες που ευνοούν ή και δυσχεραίνουν τη διεπαγγελματική συνεργασία στην ΠΦΥ.

Ενότητα 6. Η διεπιστημονική ομάδα της ΠΦΥ και ο ρόλος του/της Φυσικοθεραπευτή/τριας

- Τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας της ΠΦΥ
- Οι ρόλοι, η κουλτούρα και τα όρια της διεπιστημονικής ομάδας
- Η επικοινωνία της διεπιστημονικής ομάδας
- Τρόποι συνεργασία και οι διακριτοί ρόλοι της διεπιστημονικής ομάδας της ΠΦΥ
- Διεπιστημονική εκπαίδευση

Ενότητα 7. Εκτίμηση των αναγκών υγείας της κοινότητας και παρεμβάσεις του/της Φυσικοθεραπευτή/τριας

- Τι είναι και ποια τα χαρακτηριστικά της κοινότητας
- Αναγνώριση των αναγκών υγείας της κοινότητας
- Αρχές αξιολόγησης των αναγκών υγείας της κοινότητας
- Η διαδικασία αξιολόγησης των αναγκών της κοινότητας

Ενότητα 8. Ενδυνάμωση της υγείας της κοινότητας και η συμβολή του/της Φυσικοθεραπευτή/τριας

- Η σημασία της πρόληψης
- Ο εγγραματισμός υγείας
- Εννοιολογική προσέγγιση της προαγωγής και της αγωγής υγείας
- Τρόποι μέθοδοι και μέσα για αποτελεσματική αγωγή υγείας

Ενότητα 9. Αναπηρία και ΠΦΥ. Δράσεις και προτεραιότητες του/της Φυσικοθεραπευτή/τριας

- Εννοιολογική προσέγγιση της αναπηρίας
- Το κοινωνικό μοντέλο αναπηρίας
- Κατανόηση της υγείας και των αναγκών των ατόμων με αναπηρία σε επίπεδο ΠΦΥ
- Διεπιστημονική προσέγγιση της ΠΦΥ για την άρση του στιγματισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού

Ενότητα 10. Κατ' οίκον φροντίδα. Βασικές αρχές φυσικοθεραπευτικής φροντίδας.

- Η φιλοσοφία της κατ' οίκον φροντίδας
- Πλεονεκτήματα μειονεκτήματα της κατ' οίκον φροντίδας
- Η προετοιμασία της φροντίδας στο σπίτι
- Κατ' οίκον φροντίδα και διεπιστημονική προσέγγιση
- Ασφάλεια του επαγγελματία υγείας

Ενότητα 11. Διαχείριση των χρόνιων νοσημάτων σε επίπεδο ΠΦΥ. Ο ρόλος του/της Φυσικοθεραπευτή/τριας

- Εννοιολογική προσέγγιση της χρόνιας νόσου
- Παράγοντες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των χρόνιων παθήσεων
- Ο ρόλος των επαγγελματιών υγείας της ΠΦΥ στη διαχείριση των χρόνιων παθήσεων
- Τρόποι και μέσα πρόωξης της αυτοφροντίδας

Ενότητα 12. Η πρόσβαση των ευάλωτων πληθυσμών και των εθνοτικών μειονοτήτων στις υπηρεσίες της ΠΦΥ. Ενέργειες και δράσεις του/της Φυσικοθεραπευτή/τριας.

- Ο τρόπος που οι ευαίσθητοι πληθυσμοί και οι εθνοτικές μειονότητες σκέφτονται και ενεργούν για την υγεία τους
- Η αλληλεπίδραση των επαγγελματιών υγείας της ΠΦΥ με τους ευαίσθητους πληθυσμούς και τις εθνοτικές μειονότητες
- Ο ρόλος του/της Φυσικοθεραπευτή/τριας στην προαγωγή της υγείας

Ενότητα 13. Η σημασία, η διατήρηση και προαγωγή της έμφυλης υγείας κατά τη φυσικοθεραπευτική προσέγγιση.

- Η υγεία των φύλων
- Ανισότητες και δείκτες υγείας των φύλων
- Ο ρόλος του/της Φυσικοθεραπευτή/τριας στη διατήρηση, πρόληψη και προαγωγή της έμφυλης υγείας

Ενότητα 14. Τελική Αξιολόγηση

- Αξιολογείται η συνολική επίδοση των φοιτητών σύμφωνα με τον κανονισμό σπουδών του Ιδρύματος και τον τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος που αναφέρεται παρακάτω.

Μέθοδοι και μέσα διδασκαλίας:

Στις μεθόδους διδασκαλίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος περιλαμβάνονται:

- Διαλέξεις-εισηγήσεις με χρήση πίνακα, διαφανοσκοπείου, σταθερό προβολικό σύστημα (overhead projector), βίντεο και τηλεόραση.
- Συζήτηση στην τάξη και ανατροφοδότηση.
- Εργασία σε μικρές ομάδες ή ατομική.
- Παρουσιάσεις φοιτητών.

- Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (Πολυμέσων, ηλεκτρονική συζήτηση μέσω πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).
- Επισκέπτες ομιλητές (μετά από απόφαση του τομέα).

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό του Ιδρύματος. Βασική προϋπόθεση αποτελεί η επιτυχής ολοκλήρωση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Η αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή πραγματοποιείται με μία τελική αξιολόγηση, γραπτή ή προφορική. Στην προφορική αξιολόγηση απαιτείται η παρουσία δύο εκπαιδευτικών. Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται μετά το τέλος του διδακτικού εξαμήνου σε όλη την ύλη που διδάχθηκε. Ο φοιτητής καλείται να απαντήσει σε ερωτήσεις που καλύπτουν ισομερώς τις διδακτικές ενότητες του μαθήματος και επιπλέον σε μία ερώτηση που απαιτεί κριτική σκέψη. Η βαθμολογία είναι από 0-10 και με την προϋπόθεση ότι έχει απαντήσει στο 80% των ερωτημάτων.

Η καταλληλότητα των θεμάτων αξιολόγησης ελέγχεται από τον Τομέα, ο οποίος δημιουργεί τράπεζα θεμάτων ανά γνωστικό αντικείμενο που είναι διαθέσιμη στους φοιτητές.

Η τελική βαθμολογία καταχωρείται στην δεκάβαθμη κλίμακα (0-10) με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το 5. Ταυτόχρονα η τελική βαθμολογία καταχωρείται με την σχετική κλίμακα βαθμολογίας του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (ECTS), όπου A, B, C, D, & E είναι το 10%, 25%, 30%, 25% & 10% των επιτυχόντων αντίστοιχα.

Σχετική βιβλιογραφία:

- 1) Καλοκαιρινού- Αναγνωστοπούλου Α. Εφαρμογές Καλών Πρακτικών Ομάδας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. ΚΑΛΛΙΠΟΣ, 2015 (pdf).
- 2) Λιονής Χ. και Πιτέλου Ε. Σχέση ιατρού- ασθενή. Θεωρητική και Πρακτική προσέγγιση. ΚΑΛΛΙΠΟΣ, 2015 (pdf).
- 3) Πολιτική Υγείας, Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, Σύστημα Υγείας, Χάραξη Πολιτική Υγείας. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΣΙΓΜΑ, 2018.
- 4) Λιόνης Χ., Σουλιώτης Κ. Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στο επίκεντρο μιας διαχρονικής συζήτησης. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, 2005.
- 5) Πιερράκος Γ. Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και τοπική κοινωνία. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ ΑΕΒΕ, 2008.
- 6) Michener L, Koo D, Castrucci B, Sprague. The Practical Playbook: Public Health and Primary Care Together. Oxford University Press, 2015.
- 7) Robinson P and Reiter J. Behavioral Consultation and Primary Care: A Guide to Integrating Services. Springer, 2015.
- 8) Raney L. Integrated Care: Working at the Interface of Primary and Behavioral Health Care. Amer Psychiatric Pub, 2014.
- 9) WCPT (2015). Policy statement, Primary Health Care (pdf).
- 10) WCPT (2013). Direct access and self-referral to physical therapy: key facts and references (pdf).
- 11) Gagliardi, A.R., Faulkner, G., Ciliska, D. & Hicks, A. (2015). Factors contributing to the effectiveness of physical activity counselling in primary care: a realist systematic review. Patient Education and Counseling, 98(4), pp. 412-419.
- 12) Oakley, C. & Shacklady, C. (2015). The Clinical Effectiveness of the Extended-Scope Physiotherapist Role in Musculoskeletal Triage: A Systematic Review. Musculoskeletal Care, 13(4):204-21.
- 13) Lionis C, Papadakis S, Tatsi C, Bertias A, Duijker G, Mekouris PB, Boerma W, Schäfer W; (2017) Greek QUALICOPC team. Informing primary care reform in Greece: patient expectations and experiences (the QUALICOPC study). BMC Health Serv Res. 5;17(1):255.